

VERSLISTA

verslista@googlegroups.com

GONDOLATOK KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÁSOKRA 04

Stróbl Alajos: Anyánk

Dobó Georgina Canses: Anyánk

Szomorú anyánk fagyott szobra nézi a messzi távot.
Viaszbábuk, mészsobrok hada kíséri útján.

Szomorú az élet, búskomor a táj.
Csendéletet festek, mert az Élet fáj.

Fáj a Lét, az évek szállnak.
Hátat fordítok az anyai háznak.

Hátat fordítok, mert nem kellek,
Nem kellettem.

Fáj, hogy erre csak most jöttem rá,
Felnőttfejjel.

Dobrosi Andrea: Ha átlépsz a fényeken...

Még most is

érezem
szilvalekvár szemed sugarát,
kezedből
mint áradt a langymeleg,
szállt a tézstaillat,

hallom,
ahogy fejedben
nagy szakácskönyved becsuktad,

látom,
ahogy a levendulafelhőkben
a frissen mosott ágyneműk ingtak,

dúdolom
kedvenc dalod -
szinte bennem andalog,

rám kúsznak az együtt töltött évek,
pedig nem ért lián-ölelésed,
csak lágyan rezgett bennem,
édesen,

már nem halok emléktelen,
reménnyel ápolod szavam,
vigyázom életem,

s ha átlépsz a fényeken,
akkor is hallgassak Rád,
te akkor is,
onnan is,
mindig

átkarolsz, Anyám.

Czegény Nagy Erzsébet: Látomás Anyámról

/Stróbl Alajos: Anyánk című szobrára/

Csak ültél némán, elmerengve,
Szép homlokodon kelt a nap,
A messze tűnő emlékekben,
Nyár alélt a kertek alatt.

Hajadban érett őszi búza,
Mondtad, már aratásra kész,
S lágyan ringott, mint angyalhaj,
Kezem tétován nyúlt feléd.

Megérintettem cserzett kezed
- Rajta évszázadok futnak -,
Mint ágas-bogas tölgyfaágak,
Ujjam alatt elsimultak.

Láttam szemedben ifjúságod,
Visszaragyogott utoljára,
Hulló csillagként tört még utat,
Majd elveszett az éjszakába.

Magyar Eszter: A legértékesebb

Hajnalban feküdt le, reggel mégis kidobta az ágy, világleletében korán kelt. A háta mögött hagyott évek alatt, három gyerek mellett nem lehetett sokat henyélni, megszokta, hogy az alvásidőből kellett lecsippentenie, ha egy kevés szabadidőt próbált varázsolni magának. Mikor pedig lett volna lehetőség pihenésre, mindig valami fontosabb foglalkoztatta.

Az esküvő meghatóan szépre, a lagzi vidámra sikerült, unokája tündökölt. Ma már igazán elégedetten, ráérősen alhatott volna, de néha a boldogságot is nehéz feldolgozni, az öröm elkergette álmát. A fotelban kuporogva próbált pihenni, közben újra átélte az elmúlt nap eseményeit. Tegnap reggel még lázasan készülődtek, Szonja ott öltözött, az öreg házban. Szeme láttára vált, egyik pillanatról a másikra, kislányból ragyogó, hófehér csipkeruhás, fátylas menyasszonnyá. Sürgés-forgás közben megkérdezte tőle:

- Nagyi, te mit veszel fel?
- Azt a lila ünneplőruhám, tudod, melyiket, mindjárt bele is bújok.
- Valami szép ékszer is jó lenne neked - jegyezte meg. - Mindig csak ezt a láncot hordod azzal az unalmas medállal.
- Ezt az ötvenedik születésnapomra kaptam édesanyádtól és a két nagybátyádtól.
- Nincs valami értékeesebb? - nézett körbe. - Mi van abban, ott a polcon? - mutatott a régi, kicsit kopott, valamikor cukorkákat rejtő, kerek kis fémdobozra.

- Igazad van - ismerte el a nagy - , ebben van, ami a legértékesebb. Kezébe véve felnyitotta a doboz tetejét, és néhány apró bizsu közül kivett belőle egy összehajtogatott papírt.
- Emlékszel erre? - mutatta Szonja felé. Egymáshoz érő tekintetükben cinkos mosoly bujkált, persze, hogy mindketten jól emlékeztek a kis papír történetére, de nem beszéltek róla, igyekezni kellett a szertartásra. Gyors mozdulattal visszatette a dobozát a helyére, az autó a kapu előtt állt, a násznép a menyasszonyra várt. Most, a fotelban ülve pergette vissza fejében, hogyan jutott legértékesebb kincséhez. A gyerek az első osztályt végezte, a hosszú nyári szünet alatt örömmel vigyázott rá. Fiala nagymamaként sok érdekes, vidám programot talált ki, strandolás, állatkert, fogaskerekűvel fel a hegyre és még lehetne sorolni, szinte minden napra jutott valami közös élmény. Néha azért egy kis pihenés is be lett iktatva, nem beszélve arról, hogy a házimunkát sem végezte el helyette senki. Egy délután, mikor a konyhában kis szünetet tarthatott, a kimosott ruhákat is kitergette, kiment az udvarra, hogy a kihúzogatót gazt zsákba gyűjtse. A kislány bent maradt a finom, hűs lakásban. Mikor visszaért, nem találta. Benézett az utcai szobába, szólongatta: „Szonja..., Szonja...”, de semmi válasz nem érkezett, nesz nem hallatszott. Először a lehetséges helyeken kereste, de nem járt sikerrel, kezdett aggódni, később határozottan rossz érzés kerítette hatalmába, ideges lett.
- Hol vagy? Szonja! - remélt választ, egyre hangosabban kiabálva, végül már remegve a félelemtől, hogy eltűnt a gyerek. Kiszaladt az udvarra, de a kaput rendben, zárva találta, így visszasietett a házba.
- Hová lehetett? Nem értem! - beszélt a falaknak, tanácstalanul, fels alá rohangálva, míg egyszer csak az ágy mögötti sarokból, ahol a pici, szűk hely miatt eszébe sem jutott keresni, bújt elő, nevetve Szonja:
- Itt vagyok! - ugrott fel, mint a szöcske az ágyra, de okos kis fejével pillanatok alatt rájött, hogy ez a „bújócska” nem úgy sikerült, ahogy tervezte.

- Istenem! - roskadt nagy egy székre és sírva fakadt. A kislány nagy szemekkel, csodálkozva nézte, hiszen csak viccelt. - Nagyon megijesztettél - magyarázta, s átölelte a gyereket - nincs semmi baj - nyugtatgatta, elsősorban talán saját magát. Megbeszélték, hogy mennyire aggódott, csak rosszul sült el a tréfa, de azért nem felejtettek meg róla, s valahogy azon a délutánon elszállt a jókedvük.

Este, mikor Szonja már az ágyban várta, hogy együtt olvassanak, oda lépve, a párnáján ezt a máig megőrzött, kis papírt vette észre. Ákombákomb, nyomtatott nagybetűkkel, hatalmas felkiáltójellel ez állt rajta: SZERETLEK, NAGYI!

Kutasi Horváth Katalin: Mamuska

Megfáradt pillantása,
Rég megalkudott a léttel.
Bágyadtan néz fel,
Szemében nincs szemrehányás,
Hisz a fájdalom lecsitítja,
S már csak legyint a szenvedésre.
Lankadt a válla.
Sokat cipelt már,
Mindig is nagy súly nyomta,
Alacsonyabbá görnyedt,
S elnehezült a lába.
Én szárnyait kötözném vissza,
De talán útjában volna.
Nyomná a hátát,
Kényelmetlenné lenne fekte,
Nem segítene ezen a párna.
Ücsörög lábára dőlve,
Olvadni próbál,
Nagyítója világít kezében.
Kitalálja azt is, mit nem lát,

Legyen az írás,
Vagy bánatunk,
Akár a szívünk vágya.
Megéri sorsunk
Változtathatlanságát.
Mindentudó ráncok
Gyűlnek az arcán,
S jobban fáj neki, amit lát,
Bár hallgatunk róla,
Mint amit hall, ha mondjuk.
Átvállalná a terhet tőlünk,
Hiába jóval nagyobb,
S mozdíthatatlan sajátja.

Meggyötörte az Élet.
Háborút élt meg
Kívül, a nagyvilágban,
S a családi belviszályban.
Tán túl hamar feleszmélt,
Lázadozott,
Majd megbékélt...

Szövegetett vásznakat,
Terveket és vágyakat,
Palackozott borokat,
Megélt már jobb korokat.
Raktározta a létet,
S rájött: nincsen kímélet.

Örököljük génjeit,
Betegsége rémeit.
Összefonódott éniük,
Összemosódott vérünk.
Elfogulttá lettem én,
Te, legdrágább a Föld kerekén!

Mukli Ágnes: Csak szenderegj...

Az élet könyvébe írtad nevem
szerelmeddel, anyám.
Öledből kínok közt születtem,
hi tembe keserűséget mart
minden reményt vesztett perc.
Színarany reggelek vitáztak
ágaskodó akácok koloncán,
ablakot fényeztek simogatásaik.
Ülj le, anyám, pihenj meg!
Tedd foszló foteled karfájára kezed,
hadd simogassa szelíd szél,
illatmámoros jácintok nevetése.
Jó élni, titkokkal kergetőzve,
viselni apám anyja nevét,
becézve szeretni a sorsot,
érezni ölelő szavak melegét.
Éltet minden meséd, édes álmod dala,
zajos ébredések monotóniája,
a forralt tej álmos illata.
Csak pihenj, csak szenderegj.
Ráncaidon elmosódott árnyat
könnyeddel együtt elsi mítom,
drága jó anyám.

Dobrosi Andrea: Megállít

Ahogy zúg a szél
a fenyesek között,
mindennapi imáimban
ott lengsz te is -

sokáig legyen hozzám
még közöd;

ahogy az íriszek
szirmaik bontják,
a nyár lassan
készre fésüli kontyát -

a szeretet ízét hozod,
Veled illatoznak a rózsák;

ahogy a hegyeken
bólogatnak a lombok,
a tó menti fűzfák
ágaik rázzák -

kihull belőled a bánat,
téped magadból a lázat;

ahogy kanyarognak
erdei ösvényen a léptek,
úgy viszed te is
magaddal a szíved -

s ha szakadék meredne rám,
megállít a kezed, Édesanyám!

Varga Katalin: Szívemben élsz

Így csak egy Anya tud hiányozni, ahogy te nekem.
Vigyázol rám fentről, a tied minden szeretetem.
Itt lent a kislányom voltál, míg tudtam, ápoltalak.
Itt hagytál mégis, a fájdalmaimra nincsenek szavak.
De szívemben élsz, hisz nagyon sokat álmodom veled.
Életben tart téged a soha nem múló szeretet.

Holécziné Tóth Zsuzsa: Ülök a szobámban...

Ülök a szobámban, és nézem Stróbl Alajos: Anyánk című szobrának fotóját. A szoborét, mely az 1900-as párizsi világkiállításra készült egy idős - minden valószínűség szerint egy nagy méretű bibliát olvasó, ill. abból éppen feltekinthető idős - asszonyról, akinek arcán a hosszú élet minden bölcsessége, és egy halvány mosoly tükröződik. A szobor szép, a művész három éven át dolgozott rajta. A mű kifejezőerejét, emberközelségét méltán jutalmazták a Grand Prix díjjal.

Nézem a képet, és elszomorodom: ez a kép a bibliát olvasó idős asszonyról nem az édesanyámat, hanem anyósomat juttatja eszembe, és valahogy ezért lelkiismeret-furdalást érzek az anyukám iránt. Mert az én anyukám sohasem olvasott bibliát - eltérően az anyósomtól. A párom azt mesélte, Ők úgy nőttek föl a nővérével, hogy a mama minden este a bibliából olvasott nekik, és az a bensőséges kapocs, amely a gyermekévek alatt emiatt kialakult, egészen 87 éves koráig megmaradt közöttük. Ezeknek a téli tanyasi estéknek a hatására - melyen az én párom megismerte a teremtéstörténetet, a vallásunk alapjait - ötven évvel később, már édesanyja halála után kétszer is elvitt bennünket a Szentföldre. Amikor először álltunk ott együtt a Szent Sír kápolna előtt, láttam, hogy könnyezik.

- Anyukádra gondolsz? - kérdeztem tőle.
- Igen, órá. Arra, hogy ha most lát bennünket itt, ezen a szent helyen, mennyire boldog lehet. Ha már neki nem adatott meg, hogy eljusson ide...
- Hidd el, látja. És tudd, hogy jobban örül annak, hogy a fia eljutott ide, mintha Ő maga jöhetett volna el. Mert az anyák már csak ilyenek.

Igen, erre gondolok most, és gondolatban bocsánatot kérek édesanyámtól, aki már tíz éve nincs közöttünk. Ő nem olvashatott nekem, mert mire harmincnégy éves korában megszülettem, már annyira megromlott a látása, hogy erre esélye sem volt. Én az olvasás szeretetét az édes-

apámtól örökölttem. Úgy nőttem fel, hogy az anyukám varrni is csak zsákvarró túvel tudott - képzelhetitek azt a foltozást úgy kb. 1 centis öltésekkel -, ha rágondolok, összeszorul a szívem. Talán ezért is volt az, hogy én igyekeztem mielőbb megtanulni a varrást és a hímzést az iskolában, hogy megcsinálhassam helyette. Meg a piskótasütést a nénikémtől, mert anyu nem látta a mérleget, így csak olyasmit tudott sütni, amit marokkal, vagy „amennyit felvesz” alapon ki lehetett adagolni.

Aztán ahogy az évek teltek, eljutott odáig, hogy már 24 dioptriás szemüveggel is csak elmosódott kontúrokat és vörös fényt látott, és akkor én a kisfiam gyógykezelése során rátaláltam Szegeden egy orvosra, aki csodát művelt: nem sokkal a műtét után anyu szemüveg nélkül járt az utcán, és plusz ötös lencsével olvasni is tudott volna. Micsoda ajándék ez az élettől, és micsoda keserv, hogy ez már akkor jött neki, amikor a kialakuló demencia miatt kihuny az érdeklődése a külvilág iránt: már nem akart könyvet venni a kezébe, nem kötötte le a televízió sem, csak ült öibe tett kézzel. Vagy éjszakánként tépést csinált a ruháiból, „mert jönnek haza a katonák a frontról, kell nekik a kötés” - ekkor már a múltban élt.

Igen, én másféle emlékeket őrzök az anyukámról, mint mások. A féltését, a szigorát, a számomra akkortájt visszatetsző, de igen inspiráló összehasonlításait a tőlem 17 évvel idősebb unokatestvéremmel, akit szintén Ő nevelt. "Bezzeg az Emike..." - hangzott fel, és bennem ez dacot szült: csak azért is megmutatom, hogy nekem is sikerül!

Idős volt már, amikor ezzel megbékéltem - és talán túl késő is. Az akkori mércével mérve késői gyerek voltam, apukám 17 éves koromban bekövetkezett haláláig csak rajta „lógtam”, és két évvel később megismertem a páromat, férjhez mentem, függetlené váltam anyukámtól. Ő az idejét a testvérei és a sógornője ápolásával töltötte, én pedig el voltam foglalva a családommal, a munkával, a továbbtanulással. Aztán amikor az én ambícióim miatt messzire költöztünk szülőfalunktól, mégis velünk tartott - nem az imádott Emikéjét választotta. És akkor, ott a

kiszolgáltatott és demens időszakában rájöttem, hogy már nem fogom tudni helyrehozni hetven év hiányos szeretetét, és ezt még most, tíz - húsz év távlatából is nagyon fájlalom.

Mégiscsak jó, hogy szemem elé került ez a fotó: valamennyire el tudtam számolni magammal. Ne haragudjatok, hogy ez az írás nem egy boldog szülő és gyermek kapcsolatáról szól... vagy ha igen, akkor inkább a férjeméről.

Szabó Edit Irma: Angyalanyám

Az évek súlya hátadra görbült.
Imára kulcsolod a két kezed,
minden más gond ezáltal eltörpül,
míg hűvös ujjaid öledben pihennek.
Személyes mantrád védelmez, gyógyít,
mégis rád talál az ártó szándék.
Nem adom fel! - mondogatod sokszor,
sétálsz, biciklizel, néha tornázol.
Becézgeted kis természetű, öreg kutyádat,
s várod haza egyetlen felnőtt unokádat.
Kék szemed, mint nefelejcs, úgy virít,
bár néha könnyeid homálya elborít.
Asztalodon sárga gyertyafény remeg,
emlékeid közt kutatsz, amíg lebeg.
Hófehér hajad válladon lengedez,
fényképeiden olykor elmerengsz.
Elvesztett szeretteid néznek reád,
velük lehetsz hótiszta lelked taván.
Láthatatlan szárnyaiddal betakarsz,
örködsz felettem, vigyázol reám,
angyal vagy te, angyalarcú Édesanyám!

Czegény Nagy Erzsébet: Anyám, te bennem szép

Anyám, te bennem szép;
Ajkamon a cseresznyevirág,
Kezemben az adakozás,
Szememben az életbölcesség.

Anyám, - te bennem szép;
Lelkemben az odaadás,
Karomban a féltő ölelés,
Mosolyomban a kedvesség.

Anyám, te bennem szép;
Szavaimban a békítő csend,
Énekemben a szelíd dallam,
Szívemben a fényesség.

Mind, mind te vagy.

Anyám, te bennem szép!

Lektorálta: Kutasi Horváth Katalin

*A Verslista honlapja:
<http://portal.verslista.hu>*

*A Képzeld el... irodalmi folyóirat honlapja:
<http://www.kepzeldel.hu>*

*Az Irodalom Feketen-Fehéren c. folyóirat honlapja:
<http://poeta.hu/feketen-feheren>*

*A Poéta Irodalmi Portál honlapja:
<http://www.poeta.hu>*
